

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Cap. I. Quodnam sit Subjectum capax Sacramentorum, & quænam
intentio in eo requiratur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

reale mendacium simulare administrationem, ac susceptionem Sacramenti.

QUÆSTIO III.

De Subjecto Sacramentorum.

QUÆ ad subjectum Sacramentorum pertinent, duobus capitibus complectemur, in quorum primo inquiremus, Quodnam sit subjectum capax Sacramentorum, & Quænam intentio requiratur? In altero Quænam dispositio?

C A P U T I.

Quodnam sit Subjectum capax Sacramentorum, & quænam Intentio in eo requiratur?

SOLUS Homo viator est subjectum capax Sacramentorum; idque, suppositis Principiis Fidei, certum, & evidens esse, dicunt Suar. Vasq. Gran. Ratio autem à priori est voluntas Christi Domini Institutoris Sacramentorum, quam colligimus, tum ex constanti Ecclesiæ traditione, tum ex consensu Theologorum teste Espera q. 22. Congruentia vero est, quia juxta ordinem præsentis providentiæ solus homo viator est capax primæ gratiæ, vel augmenti gratiæ; non autem Beati, vel Animæ in Purgatorio detentæ, quibus jam determinata est mensura gloriæ respondens gratiæ, quam in vita mortali habuerunt: multo minus sunt capaces damnati, utpote à Deo jam exterminati.

Quamvis autem solus homo viator sit capax suscipiendi Sacramenta, non tamen omnes sunt capaces omnium. Quilibet homo est capax baptismi: sed ad reliqua Sacramenta valide suscipienda requiritur Baptismus, excepta Eucharistia, quæ, cum sit Sacramentum permanens, non pendet ullo modo, quoad valorem, à suscipiente: si tamen eam susciperet non baptizatus, diceretur suscipere materialiter, non sacramentaliter: non secus ac si eam comederet aliquod animal irrationale. Et hæc satis dicta sint de subjecto Sacramentorum in genere: nam, quænam aliæ conditiones, & qualitates requirantur ex parte

parte suscipientis ad validam cujuslibet Sacramenti susceptionem, commodius explicabitur locis propriis.

Supereft nunc breviter explicandum, An; & quænam intentio requiratur in suscipiente, ut validum fit Sacramentum? Et sane, quod in adultis ad validam Sacramentorum susceptionem requiratur aliqua propria ipsorum voluntas, docent communiter omnes Doctores sequentes D. Th. q. 68. a 7. teste Suar. disp. 14. sect. 2. concl. 1. Ratio à priori est divina institutio, quam colligimus ex communi Doctorum consensu, & ex eo, quod videatur minus congruum, Christum Dominum pretium suæ Redemptionis velle communicare iis, qui, cum possint, nec minimam habeant voluntatem, ut illud, sibi communicetur. Difficultas est de infantibus rationis usu carentibus; adeoque incapacibus in tali statu habendi aliquam propriam intentionem, seu voluntatem. De his ergo dicendum, quod in tali statu sint capaces aliquorum Sacramentorum, non tamen omnium. Quorum autem capaces sint, dicetur, cum de singulis Sacramentis fermo erit. Nunc breviter dico, capaces esse omnium Sacramentorum, præter Pœnitentiam, Extremam Unctionem, & Matrimonium; nam reliqua Sacramenta, exceptis tribus dictis, non postulant ex propria institutione, quod præcedat aliqua propria voluntas suscipientium: secus vero est de illis tribus; nam materia remota Pœnitentiæ sunt peccata actualia commissa, & proxima sunt actus liberi pœnitentis: materia remota Extremæ Unctionis sunt peccatorum reliquiæ, seu peccata venialia: Sacramentum Matrimonii fundatur in contractu, qui habetur per liberum contrahentium consensum. Horum omnium incapaces sunt infantes ante usum rationis, ut patet.

Videndum nunc, quænam intentio requiratur, aut sufficiat in adultis ad validam susceptionem Sacramenti?

Dico igitur primo: Requiritur intentio simpliciter libera, hoc est immunis à coactione absoluta, ut expresse definivit Innocent. in cap. *Majores de Baptismo*; & Concil. Carthag. III. cap. 34. *Dixi Simpliciter libera*, ut indicarem, voluntatem suscipientis non vitari ex metu gravi, qui, quamvis voluntarium diminuat, non tamen tollit simpliciter libertatem, ideoque non facit, quod Sacramentum ex metu gravi susceptum non sit validum. Et ita expresse cum communi sententia docet Suarez, disp. 14. s. 2.

Dico

Dico secundo: Non est necesse, ut voluntas suscipiendi Sacramentum sit, vel actualis, vel actualis: sed sufficit, si sit habitualis, qualis est ex dictis q. præc. c. 2. voluntas aliquando habita, & non retractata: ita communiter Doctores. Ratio est; quia, cum Sacramenta instituta sint à Christo Domino in hominum utilitatem, congruum fuit, ut pro illorum valida susceptione sufficeret quælibet suscipientium voluntas.

Dices: in Ministro conficiente Sacramenta non sufficit intentio habitualis, sed requiritur saltem virtualis: ergo idem dicendum de suscipiente.

Respondeo, Disparitatem esse, quia Minister se habet ut agens nomine Christi, tamquam fidelis dispensator. &c. quod non verificatur, nisi intentio dirigat actiones Ministri: suscipiens vero se habet, ut patiens: non alia igitur necessaria erit intentio, nisi per quam censeatur velle pati, hoc est suscipere Sacramentum, ad quod sufficit intentio habitualis, & quandoque etiam interpretativa, ut mox dicemus.

Dico tertio: Aliquando, & in aliquibus Sacramentis sufficit intentio interpretativa. Dixi *In aliquibus*; nam ad Ordinem, & Matrimonium certum est non sufficere intentionem interpretativam; nam, cum ex una parte immutent statum suscipientium, & ipsis afferant gravia onera, & ex alia non sint media necessaria ad salutem; non potest ex volitione generali mediorum ad salutem argui voluntas suscipiendi dicta Sacramenta: v. Croix n. 173. & 174. Sic ad Extremam Unctionem sufficit interpretativa, uti tenent omnes; ideoque dari potest lapsus in amentiam, quamvis nihil fortasse sciverit de Extrema Unctione. Ad Pœnitentiam sufficere implicitam, & interpretativam, docent Rodr. Spor. Bosc. Con. Dicast. & alii apud Croix n. 171. dummodo pœnitens signo aliquo externo dolorem expressisset: quæ externa manifestatio doloris habere posset rationem confessionis, & accusationis sui ipsius, quæ est de essentia hujus Sacramenti, utpote instituti ad modum judicii. Ad Eucharistiam sufficere in moribundo interpretativam, præsertim, si antea confessus sit, quamvis à mente sit amotus, dummodo absit periculum irreverentiæ, docent Suarez, Con. Rhod. Lug. Aver. Bernal. Spor. Idem dicunt plures ex citatis Doctoribus de Confirmatione, quamvis hæc non soleat conferri sensibus destituto, cum non sit ita necessaria, & conferenda sit cum majori solemnitate

ab Episcopo. Demum ad Baptismum sufficere implicitam tantum, contentam scilicet in Contritione, vel Attritione, docent Con. Rhod. Compt. Dicast. Bernal. Haun. Gob. Spor. Bosco contra Suar. Averf. Lug. Arriag. Quare juxta hos Doctores posset Judæus, vel Ethnicus in periculo mortis baptizari, si probabiliter judicaretur habuisse saltem attritionem; quia in hac includitur votum fervandi omnia præcepta, & adhibendi omnia media necessaria ad salutem, & consequenter includitur voluntas suscipiendi Baptismum: v. Croix n. 168.

Ex dictis sequitur primo, Quod, quando sufficit consensus habitualis, conferri possit Sacramentum illi, qui, quando erat compos rationis, voluit, aut rationabiliter præsumitur voluisse Sacramentum, etiam si postea in amentia, vel phrenesi dicat, se nolle, quia hæc revocatio non est actus humanus, & liber: quare adhuc perseverat habitualiter prior voluntas humana, & libera. Ita Dian. p. 3. t. 4. r. 12. Averf. Gob. Quare in dubio, an antea voluerit Sacramentum, hoc conferendum esset sub conditione juxta Averf. & Jo. Sanchez.

Sequitur secundo, Quod, si quis ratione utens ore tantum renuat, corde tamen consentiat in Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, & Ordinem, valida sint hæc Sacramenta, si ipsi conferantur: in his enim Sacramentis nullum requiritur signum externum interni consensus, uti requiritur in Pœnitentia, & Matrimonio, ex superius dictis. Ita cum Bosco Croix n. 177.

C A P U T II.

Quæ dispositio requiratur in subjecto Sacramentorum?

QUÆ hætenus dicta sunt de intentione requisita ex parte subjecti, faciunt ad valorem Sacramenti. Discutiendum nunc superest, quid requiratur in subjecto adulto ad licitam, & fructuosam Sacramenti susceptionem? Quare

Dico primo: Ad recipiendum digne, & cum fructu Baptismum, & Pœnitentiam, præter voluntatem recipiendi Sacramentum non requiritur status gratiæ; sed sufficit dispositio Fidei, & Spei supernaturalis, saltem virtualis, & Attritionis pariter supernaturalis, quæ ad

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. D Ba-